

Welkom in Madrid

AANKOMST IN DE MADRID	3
WAT U NIET MAG MISSEN	4
HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN	6
MADRID IN 3 DAGEN	8

Het monument van
Alfons XII in het
Parque del Buen Retiro
© KievVictor/Shutterstock.com

De Gran Vía is een grote, drukke winkelstraat in het centrum van Madrid. © L. Maisant/hemis.fr

AANKOMST IN MADRID

Met het vliegtuig

Luchthaven Adolfo Suárez Madrid-Barajas – 13 km ten noordoosten van Madrid. ☎ 0034 913 211 000 of 902 404 704 (vanuit Spanje) - www.aena.es

VANAF DE LUCHTHAVEN

Metro - lijn 8 – Dit is de meest voordelige en meteen ook de gemakkelijkste oplossing. U bereikt de metro vanuit alle terminals (T1, T2, T3 en T4). De lijn Nuevos Ministerios - Barajas (roze) verzorgt de verbinding tussen de luchthaven en het noorden van het centrum van Madrid in 12-15 min.:

OPENBAAR VERVOER

Metro: ☎ 902 444 403 - www.metromadrid.es - 6.00-1.30 u.

Bus: ☎ 902 507 850 - www.emtmadrid.es - 6.00-23.30 u.

Handig. 's Nachts nemen 26 lijnen de dienst over. Ze vertrekken allemaal aan het Plaza de Cibeles.

Kaartjes: € 1,50 per rit en € 12,20 voor de MetroBús (kaartje voor 10 ritten). Gratis tot 4 jaar.

Abonnementen: voor 1, 2, 3, 5 of 7 dagen. Goed voor de metro, de bussen (behalve de Exprés Aeropuerto) en de stadsbussen van Cercanías.

🔄 'Openbaar vervoer', blz. 16.

6.00-1.30 u - € 4,50/5 (€ 4,50 voor een traject tot 5 stations; € 0,10 per bijkomende halte, tot max. € 5).

Bus exprés Aeropuerto – www.esmadrid.com/bus-expres-aeropuerto-madrid - dag en nacht - 4 haltes: luchthaven, O'Donnell, Pl. de Cibeles en station Atocha (die laatste alleen 6.00-23.30 u). Deze bussen brengen u in 30-40 min. van de luchthaven naar het centrum en rijden elke 15-20 min. tussen 6.00 en 23.30 u en 's nachts elke 35 min. - € 5.

U kunt ook kiezen voor buslijnen **200** (luchthaven - Avenida de América) en **101** (alleen vanaf T4, luchthaven - Avenida de América), 6.00-23.30 u, elke 15 min. Neem daar de metro of een andere bus naar uw bestemming.

Taxi's – Aan elke terminal zijn er taxi-standplaatsen. De rit naar het centrum, binnen de M30 (Calle 30, ringweg rond het centrum) kost € 30; reken op 30 min. rijden (zonder files). Buiten deze sector betaalt u wat de meter aangeeft, met een toeslag van € 5,50.

Met de trein

Station Atocha – Pl. del Emperador Carlos V - ☎ 902 432 343. Aankomst van internationale treinen.

VANAF HET STATION

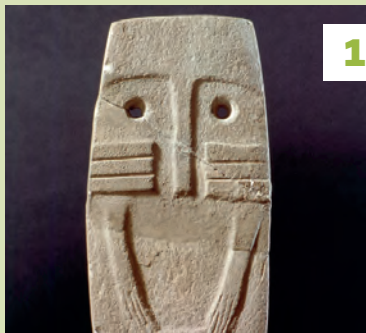
Metro – Station Atocha, **lijn 1** (Pinar de Chamartin - Valdecarros, blauw).

Bus – Aan de uitgang van het station, lijnen: 10, 14, 19, 24, 26, 32, 37, 54, 57, 59, 85, 86, 102, 203 en C2.

WAT U NIET MAG MISSEN

Onze favoriete 'mooiste plekjes'

1

Museo Arqueológico Nacional★★★
Vouwkaart F4 - blz. 78

2

Museo del Prado★★★
Vouwkaart E5-6 - blz. 53

3

Museo Nacional Reina Sofía★★★
Vouwkaart E7 - blz. 64

4

Museo Thyssen-Bornemisza★★★
Vouwkaart E5 - blz. 59

5

De oude stad★★

Vouwkaart C-D5-6 - 📍 blz. 28

6

Parque del Buen Retiro★★

Vouwkaart F-G5-6 - 📍 blz. 68

7

Plaza Mayor★★

Vouwkaart D5 - 📍 blz. 30

8

Palacio Real★★

Vouwkaart C5 - 📍 blz. 37

9

Gran Vía★★

Vouwkaart D4-E5 - 📍 blz. 69

10

Plaza de Cibeles★

Vouwkaart E5 - 📍 blz. 50

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

♥ **Val voor de charme van het Palacio de Cristal del Retiro.** Dit glazen paviljoen is een romantisch plaatje, ongeacht het seizoen, nu eens melancholisch, dan weer helder en licht, maar altijd prachtig! 📍 blz. 68.

♥ **Zie de zon ondergaan boven het Plaza de Oriente.** Neem plaats op een bank of op een van de terrasjes op het plein om het spektakel gade te slaan. Bij zonsondergang tekent het koninklijke paleis zich af tegen een roze en paarse hemel, een uniek beeld. 📍 blz. 42.

© J. Arnold Images/hemis.fr

Voor een romantisch plaatje moet u bij het Palacio de Cristal del Retiro zijn.

♥ **Proef tapas in de Mercado de San Miguel.** Een prachtige markt uit het begin van de 20ste eeuw, die mooi gerestaureerd werd. Opgelet, het is hier altijd razend druk. 📍 blz. 31 en blz. 98.

♥ **Beleef de drukte op het Plaza de Santa Ana.** Midden in de Barrio de las Letras, omgeven door historische bars, ligt een van de bedrijvigste pleinen van de hoofdstad. Op de terrasjes die het plein innemen heerst een gezellige drukte. 📍 blz. 45.

♥ **Kuier overdag rond in de wijk Chueca om er te shoppen en 's avonds om de bars af te schuimen.** In deze levendige, kosmopolitische wijk met een grote homogemeenschap valt altijd wat te beleven dankzij de vele winkels en de bruisende bars. 📍 blz. 75.

♥ **Voel uw hart samentrekken bij de aanblik van Picasso's meesterwerk Guernica in het Museo Nacional Reina Sofia.** Dit immense doek in grijs, zwart en wit ontlokt nog steeds de nodige emoties en is een wanhopige aanklacht tegen de barbaarsheid van de oorlog. 📍 blz. 65.

♥ **Snuif de heerlijke geuren op van de tropische tuin in het station Atocha.** Bewonder de luxe tropische tuin in de prachtige ijzeren en glazen structuur van dit voormalige, 19de-eeuwse station. 📍 blz. 66.

Terrasjes palmen het Plaza de Santa Ana in.

♥ **Geniet van een 'chocolate con churros'.** Er is niets lekkerder dan een heerlijk kopje Spaanse chocolademelk waarin u lekker churros doopt. Ideaal als tussendoortje in de zomer of bij het ontbijt in de winter. Niemand kan hieraan weerstaan! De Chocolatería San Ginés is een niet te missen adresje. 📍 blz. 108.

♥ **Laat u bij mooi weer vervoeren door de rust en kalmte van het Café del Jardín** midden in het Museo del Romanticismo. 📍 blz. 108.

♥ **Vergaap u aan de adembenemende koninklijke portretten van Velázquez in het Prado.** Als u de indrukwekkende ovale zaal betreedt waar *Las Meninas* een onderkomen vond, staat u meteen

verwonderd door het kunnen van deze schilder. Dit is kunst in zijn zuiverste vorm: de fijne gelaatstreken en stoffen, het evenwicht van de composities, de majestatische landschappen... Jammer dat u dit met zovelen moet delen. 📍 blz. 56.

♥ **Laat u verrassen door de indrukwekkende parade-uitrustingen in het koninklijk paleis.** Een prachtige tentoonstelling van de Spaanse koninklijke collectie. 📍 blz. 40.

♥ **Laat u meeslepen door de drukte op de Gran Vía,** een unieke laan met spectaculaire gebouwen waarin gigantische boetieks en theaters zijn gevestigd en waar u nooit alleen rondloopt. 📍 blz. 69.

MADRID IN 3 DAGEN

De eerste dag

► Ochtend

Kuier rond in de **oude stad**★★ (blz. 28) en bezichtig het **Plaza Mayor**★★ (blz. 30), het **Plaza de la Villa**★ (blz. 31) en het **Convento de las Descalzas Reales**★★ (blz. 42). Verken daarna de winkelstraten rond de **Puerta del Sol**★ (blz. 28).

ONLINE KAARTJES

De beste methode om lange wachtrijen te vermijden.

Museo del Prado – www.museo-delprado.es/visita-el-museo
Toegang (permanente en wisselende tentoonstellingen) € 14 + € 1 reservatiekosten (behalve met het combinatiekaartje Paseo del Arte).

Museo Thyssen-Bornemisza – www.museothyssen.org/compra_entradas/es. Toegang (permanente tentoonstelling) € 12; raadpleeg de tarieven voor de wisselende tentoonstellingen of de combinatiekaartjes.

Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía – www.museoreina-sofia.es/visita/compra-entradas
Toegang (permanente en wisselende tentoonstellingen) € 6 + € 0,75 reservatiekosten (€ 8 aan de kassa); alleen wisselende tentoonstellingen € 3 + € 0,75 (€ 4 aan de kassa).

► Lunch

Kies voor tapas in het **Casa Labra** (blz. 98) of een lunch in de **Gourmet Experience – El Corte Inglés** (blz. 103) waar u kunt kiezen uit een gevarieerd aanbod en kunt genieten van het uitzicht over de **Gran Vía**★★ (blz. 69).

► Na de lunch

Ontdek het Museo **Thyssen-Bornemisza**★★★ (blz. 59) met de prachtige collecties oude en moderne kunst.

► Avond

Geniet van een tapasdiner in de **Mercado de San Miguel**★ (blz. 98) en van een flamencoavond in het **Casa Patas** (blz. 119). Bent u niet zo'n flamencofan, dan vormt de **Club Joy Eslava** (blz. 120) een mooi alternatief, met als afsluiter van de avond een kop chocolademelk bij **San Ginés** (blz. 108).

De tweede dag

► Ochtend

Voorzie een ruim deel van de ochtend voor het **Museo del Prado**★★★ (blz. 53): hier vindt u de mooiste verzameling Spaanse kunst ter wereld. Ontspan daarna in het **Parque del Buen Retiro**★★ (blz. 68) en sluit af met een wandeling naar de **Puerta de Alcalá**★ (blz. 68).

► Lunch

Proef van de overheerlijke *cocido madrileño* in **La Bola** (blz. 100) of, als dit u te copieus lijkt, trek naar het **Plaza de Oriente**★ (blz. 42).

De Catedral de la Almudena is nog mooier als het donker wordt.

► Na de lunch

Wandel door de wijk en ontdek het **Palacio Real**★★ (blz. 37) en zijn tuinen, het uitzicht vanaf **Casa de Campo**★ (blz. 95), de **Catedral de la Almudena** (blz. 40), het **Plaza de Oriente**★ en het **Teatro Real** (blz. 42).

► Avond

Dineer in de **Barrio de las Letras**★ (blz. 45) rond het **Plaza de Santa Ana**★ (blz. 45), en sluit de avond af met een drankje in een van de bars die de wijk rijk is, of op een terrasje op het plein.

De derde dag

► Ochtend

Start de dag in het **Museo Arqueológico Nacional**★★★ (blz. 78) en ga dan windowshoppen in de chique wijk **Salamanca**★ (blz. 80 en blz. 117)

waar de grote nationale en internationale merken te vinden zijn.

► Lunch

Steek de Paseo de la Castellana over en zoek voor de lunch een adresje in de wijk Chueca: tapas in de **Mercado de San Antón** (blz. 103) of bij **Bocaito** (blz. 103), of een volwaardige lunch bij **El Pepinillo de Barquillo** (blz. 104).

► Na de lunch

Gebruik de namiddag om de drukke en levendige wijk **Chueca**★ (blz. 75), te ontdekken voor u de **Gran Vía**★★ (blz. 69) verkent.

► Avond

Gun uzelf een extraatje voor deze laatste avond en ga dineren bij **Ramsés** (blz. 106), een gastronomisch restaurant tegenover de Puerta de Alcalá, of bij **Petit Ramsés** (dat een beetje minder prijzig is).

PRAKTISCHE INFO

Ambassades

België – Paseo de la Castellana 18, 6de verdieping - ☎ 915 776 300 - www.spain.diplomatie.belgium.be - ma.-vr. behalve feestd. 8.30-14.00 u.

Nederland – Paseo de la Castellana 259-D, Torre Espacio, 36ste verdieping - ☎ 913 537 500 - www.rijksoverheid.nl - alleen na afspraak.

Banken

📍 'Geldzaken', blz. 12, 'Openingstijden', blz. 16.

Elektriciteit

Spanje heeft hetzelfde voltage (220 V) en dezelfde stopcontacten als België en Nederland.

Etiquette

📍 'Meer weten over Madrid/De Madrilenen', blz. 138 en 'Het dagelijkse leven', blz. 140.

Het contact – Wees niet te formeel. Spanjaarden kunnen wat ruw of onbeschoft lijken, maar dat is zeker niet bedoeld als agressiviteit of kwade wil.
Tijdsbesef – In vergelijking met inwoners in andere Europese hoofdsteden, houden de Madrilenen ervan de tijd te nemen om te leven of een babbeltje te slaan. Na kantoortijd gaan ze vaak een glas drinken, in plaats van naar huis te gaan. Contacten zijn dan ook eenvoudig en heel natuurlijk. Spanjaarden praten graag en het tempo van hun

conversatie kan bijzonder hoog liggen. Ze **spreken elkaar met jij aan** en bars en nachtclubs zijn de ideale plaatsen om nieuwe vrienden te maken.

Lawaai – Spanjaarden verdragen een erg hoog geluidsniveau, zoals u al snel zult merken in bars en restaurants waar het vaak **harde geluid** niemand lijkt te storen. U zult misschien verstand staan van de haast waarmee de mensen zich in de **metrostellen** drommen of het veelvuldige en luidruchtige gebruik van mobiele telefoons op het openbaar vervoer en in restaurants.

Feestdagen

📍 'Evenementenkalender', blz. 22.

1 januari – Nieuwjaar.

6 januari – Driekoningen.

19 maart – H. Jozef (niet elk jaar).

Maart/april – Wisselende data – Witte Donderdag en Goede Vrijdag.

1 mei – Dag van de Arbeid.

2 mei – Feestdag van de autonome regio van Madrid.

15 mei – Feest van San Isidro, de patroonheilige van Madrid.

15 augustus – Maria-Hemelvaart en Feest van La Paloma.

12 oktober – Nationale feestdag van Spanje.

1 november – Allerheiligen.

9 november – Feest van de Maagd van La Almudena (niet elk jaar).

6 december – Dag van de Grondwet.

8 december – Feest van de Onbevleete Ontvangenis.

25 december – Kerstmis.

Fietsen

Madrid gebruikt steeds vaker de fiets. Er werden tal van fietspaden aangelegd, met als bekendste de *Anillo Verde* (groene ring), die een cirkel van 65 km rond de hoofdstad vormt. Wees voorzichtig onderweg!

📍 *Madrid Río, blz. 88.*

U vindt een plan van de fietspaden op www.infobicimadrid.es.

BiciMAD is een systeem van vrij te gebruiken elektrische fietsen dat in de zomer van 2014 in gebruik werd genomen. Het is vooral bedoeld voor de inwoners van Madrid, maar u kunt er als toerist ook gebruik van maken. www.bicimad.com

Foaien

In bars, restaurants en hotels zijn de prijzen altijd inclusief bediening. Toch is het heel gebruikelijk om een fooi achter te laten (5-10 procent) in de *bote*, het spaarvarkentje voor het personeel, wanneer het eten u gesmaakt heeft en u tevreden bent over de bediening, en ook taxichauffeurs krijgen graag wat extra.

Internet

De meeste hotels, alle stadsbussen en ook veel bars, cafés en restaurants bieden gratis wifi aan.

Kortingkaarten

Madrid Card – Gratis toegang tot meer dan vijftig musea en bezienswaardigheden, rondleidingen en tal van attracties voor kinderen. Kortingen in verscheidene restaurants, theaters en flamenco-*tablaos*.

De kaart is te koop online (www.madridcard.com), in het Centro de Turismo Plaza Mayor en bij sommige reisagentschappen. De kaart is 1 tot 5 dagen geldig en kost tussen € 47 en € 77 (6-12 jaar € 34-47), met stadsplan.

Reken wel even na of het interessant is, want om er ten volle voordeel uit te halen moet u heel wat bezienswaardigheden bezichtigen!

Paseo del Arte – Met deze kaart, die 1 jaar geldig is, krijgt u 20% korting in het Museo del Prado, Thyssen-Bornemisza en Reina Sofía - € 27,20.

Abonnement 8 musea – Gedurende 2 weken hebt u onbeperkt toegang tot de volgende musea: Arqueológico Nacional, Artes Decorativas, Antropología, de América, del Traje, Cerralbo, del Romanticismo en Sorolla - € 16.

Abonnement 4 musea – Gedurende 10 dagen hebt u met dit abonnement onbeperkt toegang tot 4 musea uit de lijst hierboven - € 8.

NOODNUMMERS

Politie (Policia) – ☎ 092 (lokale politie) of 091 (nationale politie).

Brandweer (Bomberos) en **medische noodgevallen** (Emergencias) – ☎ 112

Verlies van bankpas –
Belgische reizigers - alle bankpassen: ☎ +32 70 344 344
Nederlandse reizigers - alle bankpassen: ☎ +31 88 3855 372

DE OUDE STAD★★

(Casco Viejo)

Deze wijk draagt wel de naam 'oude stad', maar veel middeleeuws is er niet te bespeuren. Het netwerk aan straatjes rond het Plaza Mayor schetst een mooi beeld van Madrid ten tijde van de Habsburgers: karmozijnrode, roze of goudkleurige gevels en grijze stenen bogengalerijen met zwarte lantaarns langs onregelmatige voetpaden die langzaam aflopen naar de wijk van de kloosters, het paleis of naar de kleurrijke voorsteden van La Latina. In deze wirwar van trappen en steegjes ontdekt u de oudste heiligdommen van de stad, de typische kroegen en traditionele beschilderde uitstalramen. Her en der wisselen azulejo's af met barokstijl of art nouveau, wordt er hulde gebracht aan de *majas*, de grote schilders of de Spaanse ham...

► **Bereikbaarheid:** 🚇 Sol, Callao, Ópera of La Latina. De metro is de eenvoudigste wijze om de wijk te bereiken. Wie toch de bus wilt nemen, kiest voor lijn 3 die de Calle Mayor volgt en naar het noorden rijdt, naar het stadion Santiago Bernabéu.

28 **Detailkaart van de wijk blz. 32-33. Uitneembare vouwkaart C-D5-6.**

► **Aanrader:** Vermijd de restaurants aan het Plaza Mayor (te toeristisch en te duur) en kies voor een adresje in de *cavas*. U kunt ook op zondag winkelen, want de boetieks in de winkelstraten rond de Puerta del Sol en de Gran Vía zijn elke dag open.

Puerta del Sol ★

Dit grote halfelliptische plein dankt zijn naam (Poort van de Zon) aan de voormalige versterkte poort die toegang gaf tot de oude stad. De poort en de omwalling werden midden 16de eeuw afgebroken. Het huidige aanzicht dateert uit de 19de eeuw. Op het plein komen de mensen nog steeds samen, maar ooit was dit het echte centrum van het Madrileense leven. Tijdens de opstand tegen de napoleontische troepen, bijvoorbeeld, begon hier op **2 mei 1808** het verzet van de Madrilenen. Daar waar de Calle de Alcalá uitkomt op het plein, staat een klein monument met de wapens van Madrid: de beer en

de aardbeiboom. Het plein wordt gedomineerd door het **ruiterstandbeeld van Karel III**, een verlicht urbanist, met vermelding van de grootste verwezenlijkingen van de monarch in Madrid. Het **Casa de Correos**, een indrukwekkend roze en wit gebouw, werd door de Franse architect Maquet gebouwd op bevel van Karel III (1766-1768) om er het hoofdkantoor in onder te brengen. Sinds 1979 doet het gebouw dienst als **zetel van de president van de autonome regio Madrid**. Het **uurwerk** werd pas een eeuw later toegevoegd. Traditioneel komen de Madrilenen op oudejaarsavond samen op het plein om op de slagen van het uurwerk af te tellen tot het nieuwe jaar.

Het Plaza Mayor is een van de toeristische trekpleisters van Madrid. © R. Mattes/hemis.fr

Op de grond, voor de ingang van het gebouw, ligt de **nulkilometer**, het referentiepunt voor alle nationale wegen. Aan de muur, rechts van de ingang, hangt een gedenkplaat ter herinnering aan de **slachtoffers van de opstand** tegen de troepen van Napoleon. Links hangt een andere plaat waarop alle anonieme vrijwilligers worden bedankt die hulp hebben geboden na de verschrikkelijke aanslagen van 2004; eronder ziet u de **hoogteaanduiding** van de stad (646 m).

Aan de Puerta del Sol beginnen veel grote winkelstraten. Aan de noordzijde zijn dit de Calle del Carmen en de **Calle de Preciados**, de drukste straat die naar de Gran Vía voert en waar zich het grote warenhuis **El Corte Inglés** bevindt, het allereerste trouwens dat deze Spaanse keten opende. De **Calle del Arenal** (ten westen) is ook een voetgangersstraat en brengt u naar de Opera. Langs de **Calle de Carretas** in het zuiden liggen een aantal goedkopere winkels.

Plaza Mayor ★★

Het symbool en centrum van het Madrid van de Habsburgers werd in 1619 ontworpen door Juan Gómez de Mora onder het bewind van **Filips III**. Het doet nog steeds dienst als locatie voor alle grote evenementen, religieuze feesten, koningsfeesten, corrida's of kermissen van de stad.

De huidige opbouw van het plein dateert uit de 18de eeuw. Het werd verwoest na een brand en nadien heropgebouwd door **Juan de Villanueva**, de architect van het Prado. De toegang werd afgesloten door een

reeks bogen. Het plein heeft de vorm van een **rechthoek** (120 m bij 93 m) en is volledig betegeld. De begane grond van de gebouwen vormt een promenade, afgezet met stenen **bogen**. Negentien bogen geven toegang tot aangrenzende straten, soms via trappen om het hoogteverschil te overbruggen. Midden op het plein staat het **ruiterstandbeeld van Filips III** (1616) dat hier pas in 1848 zijn vaste stek vond. Aan de noordzijde van het plein staat het **Casa de la Panadería**★. Het valt onmiddellijk op vanwege zijn twee torens en zijn gevel bedekt met muurschilderingen. Het was het eerste gebouw dat werd opgetrokken in 1590, net voor het ontstaan van het plein. De naam - die zoveel betekent als 'Huis van de bakkerij' - verwijst naar het broederschap van de bakkers dat hier zijn zetel had. Nu huisvest het de gemeentelijke diensten en het Toeristenbureau van de stad. De allegorische **fresco's** zijn het werk van Carlos Franco en dateren van 1992. Op zondagochtend wordt hier een postzegel- en muntenmarkt gehouden en met Kerstmis wordt het plein ingenomen door een kerstmarkt.

ARCO DE CUCHILLEROS★

Van alle bogen die toegang geven tot het Plaza Mayor is deze 'boog van de messenmakers', op de zuidwesthoek, beslist de bekendste en de meest pittoreske. Hij overspant een grote **trap** die toegang geeft tot de Calle de los Cuchilleros en verderop tot de Cava de San Miguel. De naam herinnert aan de messenmakers die hier hun producten kwamen verkopen aan de vele slagers die vroeger aan deze zijde van het Plaza Mayor hun zaak hadden.

Mercado de San Miguel ★

Voor u naar de Calle Mayor gaat, moet u een kijkje nemen bij de mooie **Mercado de San Miguel**. De hallen, opgetrokken uit staal en glas, dateren uit het begin van de 20ste eeuw (1915). Binnen wacht u een verrassing: een hippe plaats met heerlijke tapas (🍷 'De beste adressen/Uit eten', blz. 98).

Calle Mayor

De Calle Mayor ('grote straat') tussen de Puerta del Sol en het koninklijk paleis was ooit de belangrijkste straat van de oude stad.

Pedro Calderón de la Barca woonde in het smalle huis op nr. 61. Ernaast, op nr. 59, ligt de vroegere **apothek van de koningin-moeder** (de echtgenote van Filips V).

Het **Instituto Italiano de Cultura** (Italiaans Instituut voor Cultuur, nr. 86) zetelt in een 17de-eeuws paleis dat later gerenoveerd werd. Aan de overkant staat het voormalige Uceda-paleis uit dezelfde eeuw, het huidige militaire hoofdkwartier (Capitanía General). Dit paleis van baksteen en graniet is een typisch voorbeeld van burgerlijke gebouwen uit die periode. Tegenover de **Iglesia Arzobispal Castrense** (17de-18de eeuw) staat een monument ter herinnering aan de aanslag op Alfons XIII en koningin Victoria Eugenia op de dag van hun huwelijk in 1906.

Plaza de la Villa ★

Aan dit rustige, harmonieuze en mooi bewaarde plein staan enkele van de oudste gebouwen van Madrid. Het standbeeld in het midden is van

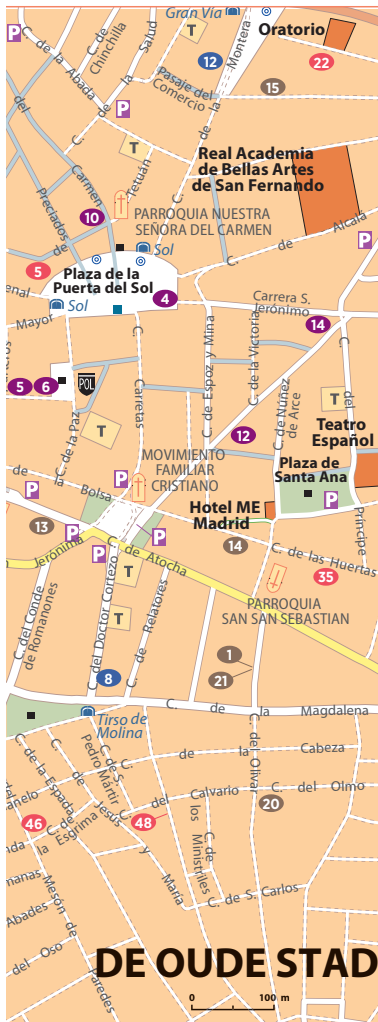
admiraal **Álvaro de Bazán**, held van de slag bij Lepanto in 1571 tegen de Turken.

Het **Casa de la Villa** (voormalige stadhuis) herkent u aan zijn twee indrukwekkende vierkante torens. Het project startte in 1599, maar het gebouw werd vanaf 1645 tot 1693 grondig gerenoveerd. Hierdoor is het eerste niveau klassiek terwijl de bovenverdiepingen duidelijk de barokstijl volgen. Aan de andere kant van het plein staat het **Casa de los Lujanes**, een van de weinige getuigen van de burgerlijke bouwkunst uit de 15de eeuw. Het paleis en zijn torens tonen enkele **mudejarelementen**, zoals de hoefijzervormige arcades. In deze toren zou Frans I opgesloten hebben gezeten na zijn nederlaag bij Pavia (1525). Aan de zuidzijde van het plein ligt het **Casa de Cisneros**, een elegant paleis (1537) dat via een boog verbonden is met het stadhuis en opgetrokken is in **renaissancestijl**. Het werd in de loop der eeuwen grondig gerestaureerd en van het oorspronkelijke gebouw blijven enkel nog de gevels over in de Calles del Cordón en del Sacramento.

Basílica de San Miguel ★

San Justo 4 - ☎ 915 484 011 - www.bsmiguel.es - juli-16 sept.: ma.-za. 10.00-13.15 u en 18.00-21.15 u, zon- en feestd. 9.45-13.30 u en 18.30-21.15 u, de rest van het jaar: ma.-za. 9.45-13.30 u en 17.30-21.00 u, zon-en feestd. 9.45-14.15 u en 18.00-21.15 u - gratis. U kunt niet naast de mooie basiliek met bolle voorgevel kijken. Het is de enige in Madrid geïnspireerd op de **Italiaanse**

UIT ETEN

Botillería del Café de Oriente	58
Botín	8
Café de Oriente	14
Casa Labra	5
La Bola	15
La Gloria de Montera	22
Mano a Mano	48
Matritum	7
Mercado de San Miguel	10
Taberna de Antonio Sanchez	46
Taberna Los Huevos de Lucio	6
Vi COOL by Sergi Arola	35

IETS DRINKEN

Casa de Granada	8
Chocolatería San Ginés	1
El Jardín Secreto – Vip Lounge	12

WINKELN

Aceitunas Jiménez	28
Así	8
Borca	5
Calzados Lobo	3
Capas Seseña	12
Caramelos Paco	27
Casa de Diego	4
Casa Hernanz	2
Cobián	6
Custo	1
El Arco	9
El Flamenco Vive	11
El Gato Negro	7
La Central de Callao	23
La Violeta	14
Officiële shop van Real Madrid	10

UITGAAN

Café Central	14
Casa Patas	1
Club Joy Eslava	8
Corral de la Morería	2
El Contraclub	9
El Viajero	7
Flamenco Candela	20
Hammam Al Ándalus	13
Las Carboneras	3
Marula Café	10
Sala El Sol	15
Taberna Casa Patas	21
Teatro Real	11

UIT ETEN

In de **oude stad** en de wijk rond het **Plaza Santa Ana** krioelt het van de restaurants, van volkse tavernes tot designrestaurants over Mexicaanse, Cubaanse of Argentijnse restaurants... Vermijd de terrasjes aan het **Plaza Mayor**, die exuberant hoge prijzen aanrekenen. Voor hippe restaurants met een creatieve fusionkeuken moet u richting **Chueca** of **Malasaña** waar ook nog een paar goedkopere maar even lekkere adresjes te vinden zijn. De echte toprestaurants, tot slot, liggen gegroepeerd in de chique wijk **Salamanca**.

 Meer praktische informatie vindt u onder 'Bestemming Madrid/Uit eten', blz. 20. Kijk ook onder 'Iets drinken', blz. 108: sommige adresjes serveren ook lichte maaltijden, ideaal voor de lunch.

 *Onderstaande adressen vindt u terug op de **uitneembare vouwkaart** van het omslag; zoek het overeenkomstige nummer (bv. **1**). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze kaart. Sommige adressen staan ook aangeduid op de detailkaarten.*

In de oude stad

Detailkaart blz. 32

ONGEVEER € 15

5 Casa Labra – D5 - Tetuán 12 - Sol - 915 310 081 - www.casalabra.es - - dag. 9.30-15.30 u en 17.30-23.00 u. Zowel trouwe klanten als toeristen drommen samen bij de

deuren van dit etablissement, dat al bestaat sinds 1860 en vooral bekend is om zijn beignets en kabeljauwkroketten. Tussen de muren van deze taverne zou in 1879 de Spaanse arbeiderspartij opgericht zijn. Mogelijkheid om een plaatsje te zoeken in de eetzaal achter de bar.

TUSSEN € 15 EN € 30

10 Mercado de San Miguel – D5 - Pl. de San Miguel - Sol - 915 424 936 - www.mercadodesanmiguel.es - zo.-wo. 10.00-24.00 u, do. 10.00-2.00 u. Deze overdekte markt van begin van de 20ste eeuw is een aangename en hippe plek om tapas te komen eten. Onder de mooie structuur van smeedijzer en glas bieden de oude stalletjes allerhande tapas en raciones. Het enige nadeel: het is hier altijd drommen (vooral tijdens het weekend en 's avonds).

6 Taberna Los Huevos de Lucio – D6 - Cava Baja 30 - La Latina - 913 662 984 - www.casalucio.es - dag. 13.00-16.00 u, 20.30-24.00 u - gesl. aug. Het kleine, bescheidener broertje van het moederhuis, het beroemde **Casa Lucio** (913 658 217), dat ertegenover ligt. Tijdens het weekend is het hier bijzonder druk en terecht, want de raciones zijn er ronduit schitterend en de porties groot. Onmogelijk te ontsnappen aan de **huevos estrellados**, de specialiteit van het huis. Maar ook de gefrituurde aubergines met **salmorejo** zijn een waar genot.

mercado de san miguel

DE MADRILENEN

Hoeveel verschillende soorten Madrilenen zult u ontmoeten tijdens uw bezoek aan de Spaanse hoofdstad? De inwoners zijn niet samen te vatten in enkele stereotiepe groepen. Madrid heeft zo vaak een ware revolutie doorgemaakt dat het beeld erdoor vertoebeld is. Het is een stad vol paradoxen.

Een Spaanse smeltkroes

In Madrid is niets vanzelfsprekend. Het is de bakermat van een *movida* die er zoveel aan gedaan heeft om de burgerij wakker te schudden dat men ze het zwijgen oplegde, het zwaartepunt van een strenge hispaniteit, maar tegelijk aantrekkingspool van meer en meer migranten: Madrid behoort niet langer alleen toe aan de Madrilenen.

Sinds Madrid in 1561 hoofdstad werd, is de stad uit zijn voegen gebarsten met de komst van nieuwe inwoners. In de jaren 1970 en 1990 trok de stad veel landgenoten uit de arme provincies Extremadura en Andalusië aan.

De immense groei van de immobiliënmarkt en van het land zelf verhoogde al snel de nood aan nieuwe arbeidskrachten, aangetrokken uit het buitenland, met een bijbehorende **immigratiegolf** tot gevolg. De nabijheid van Marokko en de historische banden met dat land maakten het tot belangrijkste leverancier van buitenlandse arbeiders. De immigratie uit **Latijns- en Centraal-Amerika** diende vooral als aanvulling van de arbeidskrachten in de dienstensector en de horeca. Maar

in de stad heeft zich intussen ook een belangrijke **Aziatische gemeenschap** gevestigd, voornamelijk gespecialiseerd in de import van goedkoop textiel en in de groothandel die de Spaanse kunstambachtslieden verdringen. Deze bevolkingsgroepen wonen samen in de wijk Lavapiés. Maar door de verhoging van de **huurprijzen** en de toenemende 'gentrificatie' van het centrum vergroot het huisvestingsprobleem.

En het familiegevoel?

Ook al is de economische situatie van het land verbeterd, toch blijft het werkloosheidscijfer hoog (13,18% in Madrid in februari 2016) en hebben vooral jongeren het moeilijk. Dit zorgt ervoor dat de jongeren zich inkapselen in een familiaal cocon en zo de leeftijd achteruitschuiven waarop ze zelf een gezin stichten. De familie blijft een fundamentele pijler van de Spaanse maatschappij, maar is mee geëvolueerd en heeft zich opengesteld voor meer moderne leefvormen (ongetrouwd samenwonen, eenoudergezinnen, homokoppels, nieuw samengestelde gezinnen). De familiebanden spelen een belangrijke rol om de problemen verbonden aan de huidige economische conjunctuur het hoofd te bieden.

De movida

Het is zonder twijfel de socioculturele beweging *movida* (van het werkwoord *mover*, bewegen) die aan Madrid zijn

huidige reputatie heeft gegeven, ook al is die periode nu voorbij. Na de sombere jaren van de dictatuur waaide er een wind van **libertaire waanzin** door de hoofdstad. Alle intellectuele, sociale en seksuele stijfheid werd aan de kant geschoven. Madrid en met name de wijk **Malasaña** was de bakermat van deze vlucht vooruit. De cineast Pedro Almodóvar, de groepen Kaka de Luxe, Glutamato Yéyé, de zangers Fabio McNamara en Olvido Gara (gekend onder de naam Alaska), de fotografen Ouka Lele, Pablo Pérez Mínguez en Alberto García-Alix wilden een oneerbiedig beeld schetsen van grenzeloze **permissiviteit**. Het is de plotse ontwikkeling van een generatie jonge Spanjaarden die de burgeroorlog nooit meemaakten. Vanaf 1977 verwierpen ze het zware juk van het Francoregime en stortten ze zich in een teugellose frivoliteit. In de jaren 1980 was Madrid de hoofdstad van de slapeloze nachten. Er heerste een intense energie en **creativiteit** en het vrolijke gemoed van elkeen was slechts een masker voor een

Penélope Cruz in *Los abrazos rotos* van de bekende filmregisseur Pedro Almodóvar

139

tragische bezetenheid. En toch, beetje bij beetje doofde de *movida* uit... Aids, overdoses en zelfmoord eisten het leven van verscheidene boegbeelden.

PEDRO ALMODÓVAR

Almodóvar is het symbool van de movida sinds zijn eerste films Pepi, Luci, Bom y otras chicas del montón (1980), Laberinto de pasiones (1983) of ¿Qué he hecho yo para merecer esto? (1984). Hij verwierf internationale bekendheid dankzij zijn eigen stijl, te herkennen vanaf de eerste beelden, met Mujeres al borde de un ataque de nervios (1988), ¡Átame! (1990) en Tacones lejanos (1991). Hoe hij speelt met felle kleuren, werkt met schitterende acteurs en vooral actrices, de virtuositeit van de montage maken van Pedro Almodóvar een gerespecteerd cineast. Na Todo sobre mi madre (1999) regisseerde hij Habla con ella (2002), La mala educación (2004), Volver (2006), in Cannes bekroond met de prijs voor Beste Actrice, Los abrazos rotos (2009), La piel que habito (2011), Los amantes pasajeros (2013) en Julieta (2016).

Vertaling	Anja De Lombaert
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	Roman Sigaev/Shutterstock.com
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert Madrid Week-end
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Philippe Orain
Uitgevers	Aude Gandiol, Catherine Girard, Matilde Miñón (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Martin Angel, Christine Barrély, France Bourboulon, Dominique Camus, Alexandra Didier, María Luisa Galván, Mathieu Guillochon, Mélanie Lemaire, Matilde Miñón, Claire Rideau, Sarah Sergent, Magali Triano
Cartografie	Géraldine Deplante, Thierry Lemasson, Mădălina-Maria Roșoagă, Iulia-Elena Fontanine, Daniel Duguay Stadskaarten: © MICHELIN en © 2006-2015 TomTom. This material is proprietary and the subject of copyright protection, database right protection and other intellectual property rights owned by TomTom or its suppliers. The use of this material is subject to the terms of a license agreement. Any unauthorized copying or disclosure of this material will lead to criminal and civil liabilities.
Met dank aan	Didier Broussard, Maud Lomnitz

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tiel, 2018

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen...) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	De Groene Reisgids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tiel degroenereisgids@lannoo.be	De Groene Reisgids Uitgeverij Terra Lannoo bv Papiermolen 14-24 3994 DK Houten degroenereisgids@lannoo.nl
---------------------	--	---

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2018/45/518 - NUR 512 - ISBN 978-94-014-4885-7